

Misschien zou de meester helemaal niet doorhebben dat het opstel niet over haar vader ging, dacht Sara. Ze hoopte in elk geval dat hij er niet naar zou vragen. Mariette, het meisje dat voor haar in de klas zat, zou zich meteen omdraaien en vragen gaan stellen.

‘Waar woont je vader dan? Waarom woont hij niet bij jullie? Hoelang heb je hem niet gezien?’

Sara wist nooit wat ze moest antwoorden.

De kinderen dachten dat ze het niet doorhad, maar Sara hoorde duidelijk wat ze tegen elkaar smoesden.

‘Sara heeft geen vader.’

‘Sara’s vader wil niet bij haar wonen.’

Omdat ze bijna niets van haar vader wist, had Sara een opstel over haar grootvader geschreven.

Sinds ze drie jaar oud was woonde ze samen met haar moeder bij hem in het grote huis. Haar oma was kort daarvoor overleden en grootvader was verdrietig. Hij zorgde niet goed voor zichzelf. Sara’s moeder besloot toen dat het voor Sara ook leuker was om niet altijd alleen te zijn als zij aan het werk was, en ging bij hem wonen.

Sara had geprobeerd er een mooi opstel van te maken. Ze vertelde dat ‘hij’ vroeger zeekapitein was geweest en nu altijd thuis was (omdat hij met pensioen was, maar dat schreef ze er maar niet bij) en dat ‘hij’ het hele huis had volgezet met beelden, kisten en vaarapparatuur, zodat hij nog een beetje het gevoel had op een schip te wonen. Ook schreef ze dat ‘hij’ bijna de hele dag in zijn studeerkamer zat en aan een stamboom werkte. Ze legde zelfs uit dat een stamboom een grote lijst was met

namen van familieleden. Iedereen stond erop. Sara, haar moeder en daarboven Sara's grootvader en grootmoeder en dan weer hun vader en moeder met hun broers en zusters.

Op een paar plekken stonden vraagtekens en dat betekende dan dat 'hij' niet wist hoe die personen heetten. Waar de naam van Sara's vader moest staan, stond ook een vraagteken. En ook dat had ze maar niet opgeschreven. Nergens in het opstel had ze gelogen. Ze had het de hele tijd over 'hij' gehad en niet over 'mijn vader'.

Boven de opstellen van de andere kinderen stond: 'Mijn vader', maar boven dat van Sara stond: 'Wie is hij?'.

'Je vader zal het ontzettend leuk vinden, Mariette,' zei de meester hartelijk en hij gaf Mariette haar opstel terug. Een grote negen prijkte in de rechter bovenhoek. Mariette snoof van trots.

De meester liep door naar Sara. Het eerste wat ze zag, was dat haar opstel vol met rode doorhalingen stond. Een knallende vijf, het cijfer dat de meester haar had gegeven, schreeuwde haar tegemoet. Sara pakte het opstel aan en wilde het meteen wegfrommelen, maar de meester bleef staan.

'Gaat het opstel soms over je opa, Sara?' vroeg hij.

Hij had het dus doorgehad.

Sara knikte.

'De opa die zegt dat je sommige dingen niet hoeft te weten omdat je ze kan opzoeken?'

Sara voelde dat er kinderen naar haar keken.

'Het is een mooi verhaal, Sara, maar jammer van al die fouten, vind je niet?' De meester keek haar ernstig aan.

Sara boog zich over haar opstel. De meester liep door.

'Laat eens zien.' Mariette had zich inderdaad alweer naar haar omgedraaid.

Sara schoof het opstel aarzelend naar haar toe.

'Wat een troep zeg! Dat zou ik nóóit aan mijn vader durven laten zien,' zei Mariette. Ze keek ineens met felle ogen op. 'Maar jij hebt toch geen vader!' Haar stem snerpte door de klas.

Sara griste het opstel meteen uit haar handen.

‘Ik heb wél een vader!’

Mariette keek triomfantelijk. ‘O ja, waar is-ie dan?’

‘In Zuid-Afrika.’

‘In Zuid-Afrika. Ha! Hoe kan dat nou. Daar zijn alle mensen zwart.’

Mariette draaide zich naar haar buurmeisje. ‘Zie je wel. Ze liegt dat ze barst.’

Sara beet op haar lip, tranen sprongen in haar ogen.

9

Want Sara loog niet als ze zei dat haar vader in Zuid-Afrika woonde. Haar moeder had het zelf verteld. Het was een van de weinige keren geweest dat ze erover wilde praten. Sara had wel vaker naar haar vader gevraagd, maar meestal deed haar moeder kortaf en wilde ze niets zeggen. Behalve die ene keer. Sara had gezegd dat ze dacht dat haar vader dood was, en toen was haar moeder zo geschrokken dat ze vertelde dat hij niet dood was, maar in Zuid-Afrika woonde.

Sara wist niet eens waar Zuid-Afrika lag. Ze had het aan haar grootvader gevraagd en die had het aangewezen op de grote wereldbol in zijn studeerkamer. Eén ding was zeker: Zuid-Afrika lag heel ver weg.

Omdat Sara bang was dat haar moeder boos zou worden als ze nog meer vroeg, was ze de volgende dag zelf op onderzoek uit gegaan.

In haar moeders slaapkamer stond een grote reiskist en die had ze stiekem opengemaakt. Er lag van alles in. Een bloemetjesjurk, een oude tas en een koffertje met make-up, brieven en foto's. Het waren foto's van haar moeder als stewardess en met vriendinnen op een zonnig terras, en eentje waar Sara's moeder zelf nog heel jong was en aan de reling van opa's schip stond.

In een dunne ritselende envelop vol met vervaagde stempels had ze nog een foto ontdekt. Daarop stond haar moeder naast een man die Sara niet kende. Achter hen was een groot bord met zwarte en witte vlakken opgesteld. Op het bord waren figuren geplakt. Sara herkende een paard en een toren en soldaten, en ook een kroontje.

Daarna had ze de man goed bekeken. Zijn arm lag om de schouder van haar moeder en hij keek ernstig de camera in, alsof hij een moeilijke som aan het oplossen was. Haar moeder keek helemaal niet ernstig. Ze glimlachte juist vrolijk.

Sara hoopte dat de onbekende man op de foto haar vader was.

10

Sara keek naar de kleine klok boven de deur in het klaslokaal. Het was bijna twaalf uur. Eindelijk weg, weg uit de klas. Ze maakte de tekening van de vogels op het schoolplein snel af. Het was het enige wat ze die ochtend gedaan had. Wat ze zo meteen na schooltijd zou gaan doen wist ze nog niet. Haar moeder was aan het werk in de kapperswinkel en haar grootvader had het druk met zijn stamboom. Maar buiten was het leuker dan in de klas, buiten was er niemand die vroeg hoeveel twaalf keer drie was.

Ze stopte het schrift alvast in haar tas. De meester klapte stevig in zijn handen en alle kinderen schoten uit hun stoelen, ook Sara.

‘Sara! Ik wil dat je even blijft.’ Zijn stem klonk zwaar tussen de joelende kinderstemmen.

Sara hoopte dat ze het niet goed gehoord had en rende langs de tafels naar de deur, maar de hand van de meester hield haar tegen. ‘Sara, ik moet met je praten!’

Het schoolplein was gevuld met kinderen, ze voetbalden of renden zomaar achter elkaar aan. Hun stemmen klonken in de verte.

De meester ging tegenover haar in de lege klas zitten.

‘Je haalt alleen maar onvoldoendes, Sara.’

Sara wist allang dat ze slechte cijfers haalde. Behalve voor tekenen. Daar had ze een acht voor! De meester glimlachte vaag en zei dat ze daar niet veel aan had. Als ze zo doorging en niet beter haar best deed, bleef ze zitten. ‘En ik denk niet dat je moeder dat leuk vindt.’

Nee! Haar moeder zou het niet leuk vinden!

De meester schoof een brief naar haar toe.
'Hier is een brief voor je moeder. Ik heb haar geschreven dat je een paar taken moet maken, anders kan ik je niet laten overgaan.'

Sara stopte de brief weg in haar tas en stond op. Hoe moest ze nou betere cijfers halen?

De meester keek nu streng.

'Je denkt: laat die meester maar kletsen, ik doe toch waar ik zelf zin in heb. Maar zo kan het niet langer, Sara! Dat begrijp je toch ook wel.'

11

Maar Sara begreep het níét. Iedereen deed alsof ze expres niet wilde leren! Toevallig wilde ze echt wel goede cijfers halen...

Ze stond op en rende de klas uit.

De meester deed nog een zwakke poging om haar tegen te houden, maar ze was te snel.

Al vanaf het begin van het schooljaar had hij het moeilijk gevonden om met haar te praten. Hij had bijvoorbeeld wel eens naar haar vader gevraagd, maar kreeg toen een vreemd raadselachtig antwoord, waaruit bleek dat haar vader niet bij hen woonde. Op zich was daar niets vreemds aan, dat kwam vaker voor bij gescheiden ouders. En toch... die vaders zag hij wel eens op een ouderavond of bij een feestje en zelfs de vaders die in het buitenland woonden, kwamen vroeg of laat kennis maken. Maar Sara's vader had hij nog nooit gezien. Vreemd!

Toen Sara over het schoolplein liep, waren de meeste kinderen al naar huis. Alleen een paar jongens stonden te voetballen.

De vogels, die tijdens schooltijd de zaadjes tussen de tegels wegpikten, zaten hoog in de bomen.

Het dorp waar Sara woonde was klein. Je kon er bijna niet verdwalen. Na vijf minuten lopen kwam je altijd wel op een plek waar je eerder geweest was.

In het centrum was een groot plein met een kerk en winkels. Sara's moeder had daar drie jaar geleden een kapperswinkel gekocht. Het was er bijna altijd druk en daarom moest haar

moeder hard werken. Ze kwam 's avonds laat thuis en meestal was ze 's ochtends als eerste het huis uit. Sara zag haar moeder voornamelijk bij het eten.

12 Ze bedacht een spelletje. Als ze op de rand van een tegel stapte, moest ze naar huis, maar als ze erbinnen bleef, mocht ze naar haar moeder in de kapperswinkel. Als er meer dan vijftig tegels waren in de straat waar ze liep, zouden er weinig klanten in de kapperswinkel zijn en zou haar moeder tijd voor haar hebben. Ze zou zelfs een kopje thee krijgen, met een koekje. Sara wist dat ze heerlijke koekjes hadden in de kapperswinkel. Spritsen, die in je mond uiteenvielen zodat het leek alsof je wel honderd koekjes tegelijk at. Thuis waren er ook koekjes maar die waren droog en hard, omdat grootvader anders de hele koektrommel achter elkaar leegat.

Alleen als ze echt nergens buiten de tegels stapte, mocht ze naar haar moeder.

De stoep ging de bocht om. Gelukkig: ze had vijfentachtig tegels geteld. Haar moeder zou tijd hebben.

Sara had lang donkerblond haar en in de eerste lentezon leek het wel van goud. Het danste op haar rug terwijl ze van tegel naar tegel sprong. Ze moest nu goed opletten want ze was in een drukke straat gekomen. Als ze niet oppaste, duwde iemand haar omver.

Ze ontweek behendig de winkelende mensen en bereikte het einde van de straat zonder ook maar één keer op de rand van een tegel gestaan te hebben. Nu was ze al bijna bij de kapperswinkel. Alleen deze straat uit, aan het einde ervan oversteken en dan de hoek om.

Sara nam grotere stappen, ze proefde het koekje al...

En toen! Toen kon ze niet verder.

Voor haar op de stoep stonden grote verhuisdozen.

Sara keek of ze de straat kon oversteken, maar aan de overkant was geen stoep. Dan maar langs de dozen. Niet zo makkelijk!

De verhuisdozen stonden voor een winkel. De winkel was

nog leeg en er hing een plakkaat voor het raam met VERKOCHT. Langs de stoep stond een auto geparkeerd met een ruime laadbak waaruit aan alle kanten dozen, meubelen en speelgoed staken. Er klonk gerommel achter de auto.

Sara keek naar een houten hobbelpaard dat scheef uit het autoraam hing. Ze boog zich naar het beest toe. Opeens kwam er een jongen achter de auto vandaan. Sara schrok ervan.

Het was een blonde jongen, ongeveer net zo oud als zij. Hij had een geruite pet op en een bril, en liep wankelend met een veel te zware doos naar de winkel. Hij begon zijn evenwicht te verliezen, slingerde heftig.

‘Pa-hap... páp!’

Sara keek de winkel in. Het bleef daar stil.

De jongen maakte een enorme zwiep. Sara wilde naar hem toe rennen, maar ze moest binnen de randen...

De doos begon te glijden, duwde tegen de bril van de jongen; de bril gleeed van zijn neus, tuimelde door de lucht en kaatste op een stoeptegél.

Sara vergat wat ze zich had voorgenomen. Ze rende naar hem toe, haar voeten stapten meerdere keren op de randen van de tegels.

Maar ze was te laat. De doos viel met een doffe klap op de grond. En met de klap verdween de overheerlijke smaak van de uiteengevallen sprits in haar mond.

De vader van de jongen had de klap gehoord en kwam naar buiten hollen. Hij zag de twee kinderen beduusd op de stoep zitten, omringd door het weggeslingerde speelgoed uit de doos, en hurkte zorgzaam bij zijn zoon.

‘Victor, gaat het? Ben je duizelig?’

Victor schudde zijn hoofd.

Sara gaf hem zijn bril terug en hij bekeek haar nauwkeurig zonder te merken dat ze daar verlegen van werd.

Ze keek naar beneden. Voor haar op de stoep lagen prachtige poppetjes. Ze had nog nooit zulke mooie gezien. Ze raapte er voorzichtig een op en bekeek het van dichtbij. Het was een

vrouw met sierlijk gekruld haar waarop een kroontje stond. En ze droeg een lange witte jurk met gouden banen. Een koningin! dacht Sara.

Victor zette de poppetjes bij elkaar en begon ze te tellen. Sara zag nu dat er ook een paard bij stond en een toren en soldaten. Allemaal even mooi. Ze keek nog een keer naar de koningin. Nog nooit had ze zo'n mooi en lief gezicht gezien. Of toch – ja, haar moeder zag er op de foto met de onbekende man zo uit.

14

En toen gebeurde er iets vreemds, iets heel vreemds. De koningin kwam tot leven en glimlachte naar haar.

Sara geloofde haar ogen niet. Daarom knipperde ze, maar ze zag het nog steeds. De koningin rekte zich uit en knipoogde naar haar.

Sara's wangen werden er warm van.

De vader van Victor liep langs. Sara schrok. Ze was totaal vergeten dat ze buiten op een stoep zat.

'Ga je hier zitten schaken?' vroeg hij aan zijn zoon.

'Nee, ik moet toch kijken of ze er allemaal zijn.' Victor zette de poppetjes op een vierkant houten bord met zwarte en witte vlakken.

Sara keek ernaar. Schaken?

'We missen de witte koning!' zei Victor. Het was het eerste wat hij tegen haar zei. Maar hij zei het alsof ze al de hele middag samen zaten te spelen.

Sara stond op, keek zoekend rond en ontdekte iets wits onder de auto. Het was de witte koning.

De koning was een grote stevige man met een klein baardje en een lange mantel met rode streken en zwarte stippen, en ook hij droeg een kroon op zijn hoofd. Ze vond dat de koning veel minder vrolijk keek dan zijn vrouw.

Alsof Victor wist wat ze dacht zei hij: 'De witte koning kijkt zo boos omdat hij zich verveelt.'

Sara glimlachte. Ze zette de koning bij de anderen.

'Zullen we zo een spelletje?' vroeg Victor aan de koning, alsof het de normaalste zaak van de wereld was dat je zoiets aan

een poppetje vroeg. Opeens keek hij op, naar Sara.

‘Kun jij schaken?’

Ik? schaken? Nee, ik kan niet schaken, ik kan niets, flitste het door haar hoofd. Ze schudde snel van nee.

Victor keek teleurgesteld. ‘Jammer. Het is een hartstikke leuk spel, hoor.’

Sara stond op. Ze wilde naar huis. Victor wist niet dat ze alleen maar onvoldoendes haalde op school.

Bij de hoek van de straat keek ze nog een keer om. Ze zag dat Victor de schaakstukken in een fluwelen zak stopte. Zijn vader stond bij de winkeldeur en keek in haar richting. Sara draaide zich snel om en rende weg, de hoek om en de dijk op.

Ze rende net zolang tot ze thuis was.

2

16 Het grote, zachtgeel geschilderde houten huis waar Sara met haar moeder en grootvader woonde was vroeger het enige huis aan de dijk geweest. Nu stonden er aan weerszijden kleine boerderijen. Achter het huis, op een kleine speelplaats, hing een schommel, maar die piepte zo verschrikkelijk dat Sara er bijna nooit op zat.

Haar grootvader werkte elke ochtend in de uitgestrekte tuin, behalve als het ijskoud was of hard regende. Dan deed de natuur zijn werk, zei hij. De tuin stond vol rozen, daar hield hij van. Felrode en romig-witte rozen. Er was ook een appelboom waar behoorlijk zure appels vanaf vielen. Sara's moeder had er een keer appeltaart van gebakken, maar die was zo vies dat zelfs grootvader, die alles opat omdat hij wist wat echte honger was, na een paar happen geen zin meer had.

Het huis was stil, alleen het tikken van de grote klok was hoorbaar. De brede houten trap die naar boven leidde kraakte als je erop liep, maar dat was niets vergeleken bij het gekraak van de overloop.

Sara bleef halverwege de trap staan en keek naar de levensgrote donkere Afrikaanse beelden die haar grootvader boven aan de trap had opgesteld. Sara verstopte zich vaak voor de starrende ogen van die beelden, maar vandaag had ze er geen zin in. Ze dacht aan de schaakkoningin.

Schaken... Als het een spel was, was het misschien niet zo moeilijk, zou zij het zelfs kunnen leren. Ganzenborden en Mens-erger-je-nieten kon ze tenslotte ook.

Sara sloop op haar tenen naar de rommelkamer, zodat haar grootvader, die beneden in zijn studeerkamer aan de stam-

boom werkte, haar niet hoorde. Niet dat hij op haar lette, maar ze deed het wel vaker, als spelletje.

Ze doorzocht de rommelkamer. De kast, de dozen, de oude koffers en trommels. Er lagen een heleboel spelletjes, sommige kapot of niet compleet, maar een schaakspel zat er niet bij.

Ze hoorde haar grootvader in de keuken en ging naar hem toe.

‘Opa, hebben wij een schaakspel?’ vroeg ze.

Haar grootvader keek verbaasd op. ‘Een schaakspel?’

Sara knikte.

Grootvader ging aan tafel zitten en opende verwachtingsvol de koektrommel. De trommel was bijgevuld, tot aan de rand, met... droge, harde biscuitjes. Teleurgesteld trok hij er een tus-senuit. Hij dacht na over het schaakspel en bekeek Sara met gefronste wenkbrauwen. Dat deed hij altijd als hij vond dat ze iets moeilijks vroeg.

‘Ik weet het eigenlijk niet, Sara. Je moeder vindt het geen leuk spel meer. Vroeger kon ze bijzonder goed schaken, maar ineens was het over. Wilde ze geen schaakspel meer zien.’

Haar moeder die een spelletje deed? Sara had haar moeder nog nooit een spelletje zien doen.

Grootvader schonk thee in. Sara nam ook een koekje. Ze hoopte dat hij nog meer zou vertellen.

‘Staat er op de rommelkamer geen schaakspel?’ vroeg hij tenslotte.

Sara schudde haar hoofd. Ze had er net nog gekeken.

De frons in grootvaders voorhoofd werd dieper, maar hij zei niets.

‘Waarom wil mama niet meer schaken, opa?’

Opeens glimlachte hij.

‘Tja, vrouwen hè? Soms zijn het wonderlijke wezens.’

Sara vond het geen goed antwoord. Ze wilde weten waarom haar moeder niet meer schaakte.

‘Ik ben ook een vrouw hoor, opa,’ zei ze een beetje boos, maar haar grootvader had het niet door. Hij kneep in haar neus. ‘Dat weet ik en als ik later groot ben, trouw ik met je.’

Hij stond op, graaide een koekje uit de trommel en liep met zijn kop thee de keuken uit.

18

Sara's grootvader trok zich terug in zijn studeerkamer. Hij was dol op zijn kleindochter. Hij vond haar slim, verschrikkelijk slim want er ontging haar niets en ze had veel fantasie. Maar ze stelde ook lastige vragen en was niet snel tevreden met het antwoord. Hij voelde dat ze meer wilde weten over haar vader, maar ook hij wist niets. De keren dat hij Susan, Sara's moeder, voorzichtig iets had gevraagd, had ze gezegd dat hij zich er niet mee mocht bemoeien.

Hij was veel te blij dat ze bij hem woonde en wilde haar niet ergeren. Dus hield hij zijn mond. Maar de vraag waarom niemand mocht weten wie Sara's vader was hield hem bezig, veel meer dan hij kon laten merken.

Sara begon de koningin te tekenen. Het moest de mooiste tekening worden die ze ooit gemaakt had. Ze wilde hem aan haar moeder geven.

Ze was net het kroontje aan het tekenen toen ze zich opeens herinnerde dat ze zo'n kroontje eerder gezien had, ook op een bord met zwarte en witte vlakken...

Ze rende de trap op. Ging de kamer van haar moeder in, pakte de sleutel uit een vaas boven op de kast, maakte de reiskist open en haalde de ritselende envelop met de foto eruit.

Het bord op de foto zag er anders uit dan het bord van Victor, maar dat kwam doordat het veel groter was en als een schoolbord achter haar moeder en de man stond opgesteld. Sara herkende het paard en de toren en het kroontje van de koningin. Ze wist het zeker. Haar moeder en de onbekende man stonden voor een schaakbord.

Die avond kwam Sara's moeder moe thuis. Sara liet haar de tekening van de schaakkoningin zien. Ze keek er vluchtig naar en zei dat Sara de tekening maar aan opa moest geven. Hij zou hem vast prachtig vinden.

Sara hoopte dat wat haar grootvader had verteld niet waar zou zijn. ‘Mam, ik heb vanmiddag een heel mooi schaakspel gezien,’ probeerde ze.

‘O ja?’ zei haar moeder kortaf en ze draaide zich om naar het aanrecht. ‘Ik ben er niet vanavond, dat weet je hè, Saar.’

Sara was teleurgesteld. Ze wilde vertellen hoe mooi ze het schaakspel vond.

‘Waar moet je dan naartoe?’ vroeg ze sip.

‘Ik moet toch elke woensdag naar zangles.’ Haar moeder ruimde de boodschappen weg. Ze zag Sara beteuterd naar de tekening kijken. Ze sloeg een arm om haar heen en gaf haar een kus. Sara dook weg.

‘Kom, weet je het nog... het liedje dat ik je geleerd heb?’

Sara knikte. Ze zongen het vaak. Haar moeder kon heel mooi zingen, vond ze.

Haar moeder zette in en begon wiegend op de maat van het liedje door de keuken te dansen. Sara zong met haar mee, en klapte in haar handen.

Aan de brief van de meester dacht ze allang niet meer. Ze had ook niet gemerkt dat die uit haar jas was gevallen. Maar haar grootvader, die even later de gang inliep om de krant te pakken, ontdekte hem onmiddellijk.

Grootvader kwam met de brief de keuken in. Sara herkende de envelop meteen en viel stil. Ook haar moeder hield op met zingen. Ze veegde haar handen af aan een theedoek en nam de brief aan. Het leek eeuwen te duren voordat ze hem open had. Maar toen was het snel duidelijk: ze vond wat ze las absoluut niet leuk.

Sara rende de keuken uit, stormde de trap op en wilde nog veel verder rennen maar kon alleen haar slaapkamer nog in. Ze liet zich op haar bed vallen en dook onder de dekens.

Ze hoorde voetstappen de trap op komen, naar haar kamer.

‘Waarom heb je me niet verteld dat het slecht ging op school, Saar?’ Haar moeder ging op de rand van het bed zitten.

Sara dook nog dieper weg.

‘Wat is er met je aan de hand?’ De stem van haar moeder klonk nu geërgerd.

Sara antwoordde niet. Ze wilde alles weten over het schaakspel en de man op de foto. Was dat haar vader en wilde haar moeder daarom niet meer schaken? Maar ze durfde het niet te vragen. Haar moeder was toch al boos. Uiteindelijk vertelde ze, nog steeds vanonder de deken vandaan, dat Mariette niet geloofde dat haar vader in Zuid-Afrika woonde.

20

‘Nou, dat moet ze zelf weten!’ antwoordde haar moeder bits. Sara kwam onder de dekens vandaan.

‘Maar is het dan wel waar?’

‘Natuurlijk is het waar! Luister, Sara, er zijn heel veel kinderen die alleen maar een moeder hebben. En jij hebt opa ook nog.’

‘Maar mijn papa is toch niet dood?’

‘Nee, maar je bent nog te jong om alles te weten.’ Ze zag dat Sara ongelukkig keek. ‘Ik beloof je dat ik het vertel, alleen nu nog niet.’

‘Wanneer dan wel?’ Sara was weer hoopvol: misschien volgende week al?

‘Als je wat groter bent!’ antwoordde haar moeder vastberaden.

‘Als ik negen ben?’

Maar haar moeder luisterde niet meer. Ze vouwde de brief van de meester weer open.

‘Eens kijken, je moet aardrijkskunde inhalen en rekenen.’

Sara wilde niet over schoolwerk praten. Ze keek naar het kleurige armbandje om de pols van haar moeder. Het kwam uit Zuid-Afrika, had opa gezegd.

‘Heb je dat armbandje van hem gekregen?’ vroeg ze voorzichtig.

Haar moeder stopte de brief weg en stond op. ‘Sara, hou er over op, wil je.’

‘Je hebt het altijd om, hè?’

Sara wist dat haar moeder vaak naar het armbandje keek en er soms mee speelde. Eén keer had ze het afgedaan, toen ze de

keuken aan het schilderen was. Toen ze het daarna weer om wilde doen, was het weg. Alles in de keuken werd van zijn plaats geschoven. Zelfs grootvader, die zich nooit ergens mee bemoeide, hielp mee met zoeken. Uiteindelijk was het Sara geweest die het armbandje vond onder de ijskast. Haar moeder had haar omhelsd en wel honderd keer gezegd dat ze knap was, ontzettend knap en daarna had ze de hele avond bij alles wat ze deed gevoeld of het armbandje nog om haar pols zat.

21

‘Ja, ik heb het altijd om,’ zei haar moeder en ze pakte Sara’s hand.

‘Vertel nog eens van die keer dat je het kwijt was,’ vroeg Sara tegen beter weten in. Het gesprek was afgelopen, dat wist ze heel goed.

‘Een andere keer.’ Haar moeder trok haar omhoog. ‘Kom, we gaan eten. Weet je wat? Ik ga vanavond niet naar zangles. Ik help je met je schoolwerk. Moet jij eens zien hoe snel je dan weer goeie cijfers haalt. Dan hoef je ook niet te blijven zitten. Je wilt toch niet dom blijven?’

‘Jawel!’ zei Sara. Alles was beter dan leren.

Gelukkig viel haar moeder, toen ze na het eten Sara’s rekenboek lag te bestuderen, in slaap.

Sara zat aan tafel en moest eigenlijk aardrijkskunde doen, maar ze begon een schaakbord te tekenen. Een mooi, groot schaakbord met keurig vierkante zwarte en witte vlakken.